

Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys r.y.

Strategia (2021–2025)

1. Yhdistyksen esittely

Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys on yksi Suomen Syöpäyhdistyksen jäsenjärjestöistä. Suomen Syöpäyhdistykseen kuuluu kaikkiaan 12 maakunnallista syöpäyhdistystä ja kuusi (6) valtakunnallista potilasjärjestöä. Suomen Syöpäyhdistys jäsenjärjestöineen muodostaa Syöpäsäätiön kanssa Syöpäjärjestöt. Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistyksen tarkoituksena on toiminta-alueellaan työskennellä syöpäsairauksien ehkäisemiseksi ja näiden sairauksien seuraamusten vähentämiseksi ja torjumiseksi.

Vuonna 1956 perustetulla Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistyksellä on noin 2800 jäsentä. Yhdistyksen säännöt määrittävät yhdistyksen toiminnan. Yhdistyksen päätösvaltaa käyttävät yhdistyksen jäsenet sääntömääräisissä vuosikokouksissa ja päätökset toimeenpanee vuosikokouksen valitsema hallitus. Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistyksen hallituksessa on kymmenen (10) jäsentä. Yhdistyksessä työskentelee toiminnanjohtaja, palvelusihteeri ja neljä (4) sairaanhoitajaa. Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistyksen yhteydessä toimii vapaaehtoisten voimin 12 paikallisosastoa. Vapaaehtoisia yhdistyksen toiminnassa on noin 250. Yhdistyksen toimihenkilöiden ja vapaaehtoisten avulla syöpään sairastuneet ja heidän läheisensä tulevat autetuksi koko maakunnan alueella. Vapaaehtoiset ovat yhdistyksen toiminnan ydin.

Tämän strategia-asiakirjan ja Syöpäjärjestön valtakunnallisen yhteisen strategian avulla Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys haluaa kehittää toimintaansa määrätietoisesti määrittämiensä tavoitteiden ja strategian toteutussuunnitelman mukaisesti.

2. Toimintaympäristönä Pohjois-Karjala

Pohjois-Karjalan maakuntaan kuuluu 12 kuntaa, joista viisi (5) on kaupunkeja. Vuonna 2019 maakunnassa oli 161 211 asukasta ja asukkaiden määrän ennustetaan laskevan. Vaikka maakunnan väestöstä iso osa asuu edelleen maaseudulla, myös täällä on havaittavissa väestön keskittyminen kaupunkikeskuksiin. Maakunnan väestörakenne painottuu suuriin ikäluokkiin ja seniori-ikäisiin. Pohjois-Karjalassa asuu vajaat 4000 maahanmuuttajaa.

Suomen Syöpäyhdistyksen ylläpitämä Suomen Syöpärekisteri arvioi, että strategia-kauden lopulla vuonna 2025 todetaan lähes 40 000 suomalaisella syöpä. Uusien syöpätapausten määrä lisääntyy erityisesti yli 75-vuotiaiden keskuudessa. Pohjois-Karjalan väestön ikääntyessä syöpien esiintyvyys tulee lisääntymään myös maakunnassamme.

Yhden hengen talouksien lisääntymisen myötä yksinäisyys ja siitä aiheutuva turvatomuus ovat suomalaisten ja pohjoiskarjalaisten huolenaiheena. Julkisen terveydenhuollon prosessien tehokkuus vähentää ihmisen kuulluksi tulemisen kokemusta. Hoivan ja tuen tarve kasvaa.

Myös yhdistyksen aktiiviset, nyt mukana olevat vapaaehtoiset ikääntyvät. Yhdessä kaikissa ikäluokissa havaitun vapaaehtoistoimintaan sitoutumisen vähenemisen kanssa tästä seuraa, että uusien toimijoiden mukaan saaminen on haasteellista. Lisäksi pitkät välimatkat hankaloittavat osallistumista toimintaan ja toiminnan viemistä ihmisten lähelle.

3. Toimintaa ohjaavat arvot

Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistyksen toiminnan eettisenä perustana ovat Syöpäjärjestöjen valtakunnalliset arvot: *tasa-arvoisuus ja oikeudenmukaisuus, saavutettavuus, luotettavuus ja yhteisöllisyys*. Pohjois-Karjalan syöpäyhdistyksen toiminta-alueella korostuvat erityisesti saavutettavuus ja yhteisöllisyys.

Tasa-arvoisuus ja oikeudenmukaisuus

Syöpäjärjestöt pyrkii turvaamaan jokaiselle mahdollisuuden hyvään hoitoon asuinpaikasta ja varallisuudesta riippumatta. Kaikilla on yhtäläinen ihmisarvo. Noin puolet syövästä voitaisiin ehkäistä elintapoihin ja elinympäristöön vaikuttamalla. Eri väestöryhmiin kuuluvilla on erilainen riski sairastua syöpään, ja syöpäriskiä lisäävät elintavat ovat yleisempiä alemmissa sosiaaliryhmissä. Aktiivinen terveydenedistämistyö, jonka erityinen painopiste on haavoittuvimmissa väestöryhmissä, vahvistaa kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä vähentää väestöryhmien välisiä terveyseroja ja syrjäytymistä.

Saavutettavuus

Syöpäjärjestöjen palvelut ovat esteettä saatavilla. Henkilökohtaista neuvontaa ja tukea haluava saa niitä jäsenyhdistyksiltä ja valtakunnallisesta neuvontapalvelusta. Asiakkaan tilanne tunnistetaan ja hänen toiveitansa kunnioitetaan. Saavutettavuus otetaan huomioon nykyisiä ja uusia palveluita kehitettäessä. Syöpäjärjestöjen verkkosivustot ovat luotettavuutensa, kiinnostavuutensa ja helppokäyttöisyytensä vuoksi tärkein ja käytetyin syöpätiedon lähde Suomessa. Asiantuntijapalvelumme ovat kaikkien niitä tarvitsevien helposti saavutettavissa.

Luotettavuus

Syöpäjärjestöt pitää lupauksensa syöpään sairastuneille, heidän läheisilleen, jäsenilleen, kansalaisille, lahjoittajille, päättäjille ja tutkijoille. Syöpäjärjestöjen tarjoama tieto on paikkansapitävää ja ajantasaista. Suomen Syöpärekisteri on kansainvälisesti arvostettu ja tunnustettu syövän epidemiologisen ja tilastollisen tutkimuksen tekijä ja palvelee päättäjiä ja tutkijoita ammattitaitoisesti. Syöpäsäätiö on Suomessa tehtävän syöpätutkimuksen merkittävin yksityisen tutkimustuen lähde ja vastaa niihin tarpeisiin, joita tutkijoilla ja syöpätutkimuksella on.

Yhteisöllisyys

Suomen Syöpäyhdistys on Suomen suurin ja vaikuttavimpiin kuuluva potilas- ja kansanterveysjärjestö. Sen vahvuus rakentuu asiakasta lähellä oleville alueellisille jäsenyhdistyksille ja valtakunnallisille potilasjärjestöille, keskustoimistolle ja näiden saumattomalle yhteistyölle. Yhteisöllisyys rakentuu vapaaehtoistoiminnalle, vertais-tuelle ja aktiiviselle jäsenoiminnalle. Suomen Syöpäyhdistyksellä ja Syöpäsäätiöllä on yhteiset tavoitteet ja omat roolinsa niiden toteuttamisessa. Syöpäjärjestöt toimivat yhdessä muiden järjestöjen kanssa näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Pohjois-Karjalassa tämä yhdistysten välinen yhteistyö korostuu, koska väestöpohja on pienempi ja toimijoita on näin ollen vaikeampi saada kuin suurissa kaupungeissa.

4. Toiminta-ajatus

Ehkäisemme syöpään sairastumista, edistämme siitä selviytymistä ja tarjoamme tukea sairastuneille ja heidän läheisilleen.

Syöpäjärjestöjen toiminta-ajatuksena on sääntöjen mukaan ehkäistä syöpätautien kansallemme aiheuttamaa tuhoa. Yhdistyksen ensimmäisinä vuosikymmeninä toiminnan painopiste oli syövän hoitojärjestelmän kehittämisessä. Syövänhoidon kehittämisen rinnalle tulivat myöhemmin syöpäseulontojen kehittäminen, tupakoinnin vähentäminen, terveyden edistäminen sekä sairastuneiden ja läheisten psykososiaalinen tuki ja kuntoutus. Toiminta-ajatus sisältää kattavasti Syöpäjärjestöjen toiminnan eri muodot.

Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys tekee terveyttä edistävää ja syöpäsairauksia ehkäisevää työtä yhteistyössä julkisen ja yksityisen terveydenhuollon sekä muiden kansalaisjärjestöjen kanssa.

Pohjois-Karjalan väestön ikääntyminen vaikuttaa merkittävästi koko maakuntaan ja Syöpäyhdistyksen tarjoamaan toimintaan. Toiminnan on oltava muuntautumiskykyinen, maakunnan asukkailta tuleviin tarpeisiin on osattava vastata joustavasti.

Yhdistyksen toimihenkilöiden ja vapaaehtoisten avulla ihmiset tulevat autetuksi koko maakunnan alueella. Vapaaehtoiset ovat yhdistyksen toiminnan ydin.

5. Visio

Hyvä elämä ilman syöpää ja syövästä huolimatta.

Jokaisella on joko omakohtaisia tai lähipiiristä nousevia kokemuksia syövästä, sillä vähintään joka kolmas sairastuu elämänsä aikana syöpään. Syövän hoitotulosten parantamisen seurauksena syöpädiagnoosi on vakavuudestaan huolimatta kuitenkin nykyään vähemmän pelottava kuin aikaisemmin, sillä kaksi kolmesta syöpään sairastuneesta paranee. Visiona on, että ehkäisyn ja varhaisen toteamisen ansiosta yhä harvempi sairastuu tulevaisuudessa syöpään, hoitojen ansiosta nykyistä useampi sairastuneista paranee täysin ja parantumaton syöpä sairastavat voivat elää hoidon ja tuen ansiosta mahdollisimman hyvää elämää. Kun syöpä etenee, sairastuneelle voidaan tarjota hyvä palliatiivinen hoito ja saattohoito asuinpaikasta riippumatta.

6. Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistyksen strategiset tavoitteet

Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys on vahva ja osaava järjestö, jonka tavoitteena on

- *edistää terveyttä, hyvinvointia ja syövän ehkäisyä*
- *edistää sairastuneiden ja heidän läheistensä hyvää elämää syövästä huolimatta.*

Yhdistys auttaa toiminta-alueensa asukkaita tekemään terveyttä edistäviä valintoja nikotiinittomuuteen, ravitsemukseen ja painonhallintaan, liikuntaan, alkoholinkäyttöön sekä seksuaaliterveyteen liittyen. Tavoitteena on strategiakaudella tehostaa nikotiinittomuuden edistämistyötä ja kehittää terveyttä edistävää työtä saavutettavammaksi toiminta-alueella. Tärkeänä nikotiinittomuuteen tähtäävässä työssä kohderyhmänä ovat koululaiset ja opiskelijat. Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistys on kantanut vuosien ajan päävastuun maakunnan alueella terveellisen aurinkokäyttämisen neuvonnasta.

Pohjois-Karjalan Syöpäyhdistyksen neuvonta- ja tukipalvelut ovat syöpään sairastuneiden, näiden läheisten ja muiden tietoa tarvitsevien käytettävissä. Vertaistuki, neuvonta ja kuntoutumisen tuki antavat sairastuneille ja heidän läheisilleen voimia selvitä haastavasta elämäntilanteesta. Yhdistyksen tavoitteena on, että syöpään sairastuneet ja heidän läheisensä eivät joudu selviytymään yksin. He voivat vapaasti valita sopivammaksi kokemansa yhdistyksen tarjoaman toiminnan. Jokaisella tulee olla oikeus hyvään elämänlaatuun syöpäsairaudesta huolimatta. Strategiakauden aikana

on tavoitteena vahvistaa vapaaehtoistoimintaa sekä kehittää tukipalveluja tarvetta vastaavaksi ja saavutettavammaksi.

Keskeisenä voimavarana tavoitteisiin pääsyssä vapaaehtoisten lisäksi on yhdistyksen henkilökunta. Yhdistyksen tavoitteena on, että henkilökunta voi hyvin, on sitoutunut työhönsä ja saa riittävästi tukea työhönsä sekä osaamisensa kehittämiseen.

Strategiakauden aikana tavoitteena on pitää yhdistyksen talous tasapainossa. Talouden kehitystä seurataan ja arvioidaan säännöllisesti. Mikäli julkinen rahoitus, lahjoitukset ja jäsenmäärä vähenevät, on strategiakauden aikana valmisteltava toiminnan sopeuttamista ja resurssointia.